

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Doc. E. H.**, zast. JUDr. Vandou Bieleckou, advokátkou, se sídlem Pavlovova 8, Havířov – Město, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o starobní důchod, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 12. 2007, č. j. 20 Cad 34/2007 – 18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 14. 3. 2007, č. X, přiznala žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení žalobci od 3. 1. 2005 starobní důchod podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., ve výši 13 151 Kč měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí provedla konstrukci výpočtu důchodu s tím, že procentní výměra důchodu vypočteného podle zákona č. 100/1988 Sb., činí 5100 Kč, takže náleží výše procentní výměry vypočtené podle zákona č. 155/1995 Sb., která činí 11 751 Kč. Základní výměra činí 1400 Kč měsíčně, takže výše důchodu činila 13 151 Kč měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí je dále uvedeno, že podle dodatečně předloženého dokladu byla zhodnocena doba zaměstnání ve výhodnější pracovní kategorii. Žalovaná dále uvedla, že tímto rozhodnutím je prováděna realizace rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2006, sp. zn. 43 Cad 77/2005.

V podané žalobě žalobce namítal, že ani po rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2006, sp. zn. 43 Cad 77/2005, nedošlo k navýšení měsíční dávky na základě nároku předčasného odchodu do důchodu. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. V doplnění žaloby žalobce uvedl, že žalovaná vycházela při stanovení výpočtu z chybného určení pracovního zařazení. Dovolával se toho,

že krajský soud ve svém rozsudku ze dne 14. 12. 2006 (zřejmě správně 29. 9. 2006) potvrdil oprávněnost jeho žaloby, tzv. stanovení důchodového věku v 55 letech. Přes tuto skutečnost nedošlo ze strany žalované k navýšení procentní důchodové výměry.

Krajský soud v Ostravě po provedeném jednání rozsudkem ze dne 5. 12. 2007, č. j. 20 Cad 34/2007 – 18, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu dávkového spisu a ze spisu Krajského soudu v Ostravě vedeného pod sp. zn. 43 Cad 77/2005. Konstatoval, že napadeným rozhodnutím žalovaná realizovala rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2006, sp. zn. 43 Cad 77/2005. Tímto rozsudkem krajský soud zrušil rozhodnutí žalované ze dne 27. 5. 2005 pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Předmětem sporu bylo započtení další doby v preferované pracovní kategorii I. AA v takovém rozsahu, aby založila snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod. V tehdy vysloveném právním názoru zavázal soud žalovanou, aby žalobci zhodnotila v I. AA pracovní kategorii dobu od 1. 9. 1952 do 30. 6. 1954 v rozsahu 668 dnů, od 1. 7. 1954 do 29. 10. 1956 v rozsahu 851 dnů, od 1. 11. 1956 do 31. 1. 1959 vykonával základní vojenskou službu, a dobu od 6. 2. 1959 do 17. 9. 1967 v rozsahu 3146 dnů. Krajský soud v odůvodnění nyní napadeného rozsudku uvedl, že žalovaná v novém rozhodnutí zhodnotila žalobci dobu pojištění v I. AA pracovní kategorii, a to od 1. 9. 1952 do 30. 6. 1954 v rozsahu 668 dnů, od 1. 7. 1954 do 25. 1. 1955 v rozsahu 209 dnů, od 26. 1. 1955 do 29. 10. 1956 v rozsahu 643 dnů a od 6. 2. 1959 do 17. 9. 1967 v rozsahu 3146 dnů. Dále hodnotila v I. pracovní kategorii dobu výkonu základní vojenské služby v počtu 822 dnů. Krajský soud dále uvedl, že započtením 4666 dnů (668 + 852 + 3146) nezískal žalobce v 15 let v I. AA pracovní kategorii. Tu by získal jenom v případě, že by v I. AA pracovní kategorii byla zhodnocena i doba základní vojenské služby, kterou však nelze hodnotit v I. AA pracovní kategorii, pouze v I. pracovní kategorii, což žalovaná učinila. Krajský soud konstatoval, že žalovaná plně respektovala právní názor soudu vyslovený v rozsudku ze dne 29. 9. 2006, č. j. 43 Cad 77/2005 – 28 (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Nelze přisvědčit žalobci, že žalovaná byla zavázána zhodnotit v I. AA pracovní kategorii i dobu základní vojenské služby od 1. 11. 1956 do 31. 1. 1959; tuto měla totiž zhodnotit s přihlédnutím, že byla obklopena zaměstnáním v I. AA pracovní kategorii. Krajský soud dále uvedl, že žádné dokazování neprováděl, neboť jediným žalobním bodem žalobce bylo nerespektování rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ve věci 43 Cad 77/2005 – 28 a v tomto směru soud napadené rozhodnutí přezkoumal. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud žalobu proti napadenému rozhodnutí žalované zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnosti žalobce (dále též jen „stěžovatel“), a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítal, že skutková zjištění provedená žalovanou a následně skutková zjištění provedená Krajským soudem v Ostravě nejsou dostatečná, nelze na jejich základě dospět ke správným a nesporným právním závěrům. Soud se ve svém rozhodnutí nevypořádal se všemi rozhodnými skutečnostmi a z toho důvodu je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Uvedl dále, že ze spisového materiálu je zřejmé, že nebylo při stanovení délky zaměstnání a zápočtu dob do nepřerušeno zaměstnání přihlédnuto k ukončení pracovního poměru žalobce u Dolu Hlubina z organizačních důvodů, když příčinou ukončení byla ta skutečnost, že na Dole Hlubina došlo k výbuchu metanu a tento důl byl uzavřen. O tomto byl do spisu založen důkaz – potvrzení ze dne 18. 9. 1967, který měla žalovaná k dispozici od počátku žádosti žalobce o přiznání důchodu. Z tohoto důkazu je nepochybné, že žalobce splňuje předpoklady pro přiznání důchodu ve věku 55 let, tj. že odpracoval nejméně 15 let v I. A kategorii, když z tohoto zaměstnání byl uvolněn v souvislosti s prováděním racionalizačních nebo organizačních opatření ve smyslu zákona č. 155/1995 Sb. Vedle toho žalobce po vydání rozhodnutí obdržel potvrzení, ke kterému nebylo dosud nepřihlédnuto, tj. potvrzení o zaměstnání OKD a.s. ze dne

20. 12. 2007, které pouze potvrzuje jeho tvrzení o nároku na předčasný starobní důchod ve věku 55 let a to potvrzují skutečnosti již vyplývající z potvrzení ze dne 18. 9. 1967. Stěžovatel uvedl, že soud při rozhodování vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Jestliže byl důkaz založen ve spise a žalovaná k němu nepřihlédla, pak bylo na místě, aby soud tento důkaz provedl a k němu přihlédl, případně provedl další důkazy nebo takové rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Stěžovatel dále konstatoval, že krajský soud zamítl žalobu s tím, že rozhodnutí žalované je správné při dodržení závazného právního stanoviska, že nebyla splněna podmínka odpracování 15 let v I. AA kategorii a tedy žalobce nesplnil podmínky pro přiznání starobního důchodu ve věku 55 let. Stěžovatel vyslovil názor, že žalovaná sice respektovala právní názor vyslovený rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2006 pokud jde o započítání v rozhodnutí uvedených dob v pracovní kategorii I. AA, avšak nesprávně posoudila dobu základní vojenské služby. Tato doba měla být zhodnocena v I. AA kategorii. Pokud žalovaná a soud dospěli k závěru, že dobu základní vojenské služby nelze zhodnotit, jde o nezákonné rozhodnutí, když nezákonnost spočívá v nesprávném posouzení otázky.

Stěžovatel poukazoval na to, že již v předchozích fázích řízení uváděl, že po vyučení nastoupil u Jáchymovských dolů, národního podniku, kde podepsal pracovní smlouvu na 10 let, která mu zaručovala prominutí vojenské služby. V důsledku zhoršené politické situace (maďarské události) byl však povolán k pohraniční strážní na Šumavě s tím, že se mu tato doba bude započítávat do odpracovaných let ve stejné pracovní kategorii jako práce v Jáchymovských dolech. Po návratu z vojenské služby, tj. 31. 1. 1959 mu bylo sděleno, že těžba na uranu bude k 1. 1. 1959 ukončena a z tohoto důvodu byl s ním ukončen pracovní poměr dne 1. 2. 1959. Nesouhlasil s tím, že by ukončil pracovní poměr na vlastní žádost. V té době nebyl sám, spolu s ním byl pracovní poměr ukončen i s dalšími zaměstnanci a byli odvezeni do Ostravy, kde počínaje 6. 2. 1959 pracovali v hlubinných dolech.

Stěžovatel namítal, že žalovaná měla hodnotit veškeré důkazy a tvrzení žalobcem v řízení uvedené, a pokud zde byly i další doby započítatelné do I. A kategorie, příp. do I. AA kategorie, pak byla povinna takto učinit. Bez přihlednutí ke shora uváděným důkazům založeným ve spise nemohl být skutkový stav náležitě zjištěn, zjištěný skutkový stav je v rozporu se spisem a důkazy tam založenými a rozhodnutí žalované nemůže být zákonné a soud nemohl vydat předmětné rozhodnutí. Řízení před žalovanou trpí podstatnou vadou řízení, která má za následek nezákonnost rozhodnutí a soud měl takové rozhodnutí žalované zrušit. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, aby mu byl přiznán nárok na starobní důchod od dosažení věku 55 let.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že soud zcela správně poukázal na to, že doba zaměstnání v preferované pracovní kategorii byla dostatečně vyřešena v předchozím přezkumném řízení vedeném pod sp. zn. 43 Čad 77/2005 a nové dokazování již neprováděl (jediný žalobní bod), neboť žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí zcela respektovala závěr soudu. Pokud stěžovatel nesouhlasil s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě v předchozí věci, během kterého byl řešen zápočet zaměstnání v preferované pracovní kategorii v dolech včetně základní vojenské služby, měl možnost podat kasační stížnost v případě nesouhlasu. Žalovaná je toho názoru, že krajský soud rozhodl v posuzované věci zcela správně a navrhovala, aby kasační stížnost byla zamítnuta jako nedůvodná. Pokud má stěžovatel k dispozici zcela nové doklady – potvrzení OKD a.s. ze dne 20. 12. 2007, jedná se o důkazy, které nemohl soud zohlednit, neboť se jedná o potvrzení vystavená až po vynesení rozsudku a nejsou důvodem pro zrušení napadeného rozsudku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost, d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Z obsahu dávkového spisu plyne, že stěžovatel, nar. 26. 1. 1937, podal dne 3. 1. 2005 žádost o starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., s tím, aby mu byl tento důchod přiznán od 3. 1. 2005. Podle osobního listu důchodového pojištění ze dne 19. 5. 2005 vydanému k rozhodnutí ze dne 25. 7. 2005, byla stěžovateli hodnocena jako doba zaměstnání I. pracovní kategorie pouze doba od 6. 2. 1959 do 16. 9. 1967 v rozsahu 3145 dnů. Podle osobního listu důchodového pojištění ze dne 2. 3. 2007 byla stěžovateli hodnocena doba od 1. 9. 1952 do 30. 6. 1954 – 668 dnů v I. AA kategorii – hlubinné doly, doba od 1. 7. 1954 do 25. 1. 1955 – 209 dnů v I. AA kategorii – hlubinné doly, doba od 26. 1. 1955 do 29. 10. 1956 – 643 dnů v I. AA kategorii – hlubinné doly, doba od 1. 11. 1956 do 31. 1. 1959 – 822 dnů – v I. pracovní kategorii – vojenská služba a doba od 6. 2. 1959 do 17. 2. 1967 – 3146 – v I. AA pracovní kategorii – hlubinné doly.

Z obsahu spisu Krajského soudu v Ostravě vedeného pod sp. zn. 43 Cad 77/2005 vyplývá, že rozsudkem ze dne 29. 9. 2006, č. j. 43 Cad 77/2005 – 28, bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 27. 5. 2005, č. 370 126 059 pro nezákonnost a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Závazný právní názor byl formulován tak, že žalovaná je povinna vydat nové rozhodnutí o starobním důchodu žalobce, při jehož vydání bude vázána právním názorem krajského soudu a sice, že žalobce získal ještě dobu pojištění v I. AA kategorii, a to od 1. 9. 1952 do 30. 6. 1954 v rozsahu 668 dnů, od 1. 7. 1954 do 22. 10. 1956 v rozsahu 851 dnů, od 1. 11. 1956 do 31. 1. 1959 vykonával vojenskou základní službu, od 6. 2. 1959 do 17. 9. 1967 v rozsahu 3146 dnů.

Nejvyšší správní soud se musel nejprve zabývat námitkou stěžovatele, v níž tvrdí, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, příp. pro nesrozumitelnost [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Tento důvod tvrzený stěžovatelem Nejvyšší správní soud neshledává, a má naopak za to, že napadený rozsudek krajského soudu je jednoznačný a srozumitelný, vyplývá z něj zřetelně i to, jakými úvahami byl krajský soud v napadeném rozsudku veden, z jakých důkazů vycházel a proč dospěl k závěru o tom, že žaloba není důvodná. Uvedenou námitku tedy Nejvyšší správní soud důvodnou neshledal.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává toho, že jeho důchodový věk vznikl v 55 letech jeho věku, neboť v I. A pracovní kategorii odpracoval 15 let. Dovolává se dále toho, že z výkonu zaměstnání I. A pracovní kategorie byl uvolněn v souvislosti s prováděním racionalizačních nebo organizačních opatření. Tento důvod však od podání žádosti stěžovatel uplatnil poprvé až nyní v kasační stížnosti, což ve svých důsledcích znamená, že k němu Nejvyšší správní soud nepřihlíží podle § 109 odst. 4 s. ř. s. Podle citovaného ustanovení totiž ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

Nicméně Nejvyšší správní soud pro celkové objasnění věci uvádí následující.

Jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění ze dne 2. 3. 2007 (tedy vydaném po zrušujícím rozsudku), má stěžovatel zhodnoceno v I. AA pracovní kategorii 4666 dnů, což je 12 let a 286 dnů, z toho podle evidenčního listu důchodového zabezpečení ze dne 3. 10. 2006 má na uranu potvrzeno 851 dnů v době od 1. 7. 1954 do 29. 10. 1956, v I. pracovní kategorii lze pak hodnotit 5488 dnů (4666 + 822 – ZVS) což je 15 let a 13 dnů. V této souvislosti se stěžovatel dovolává toho, aby mu byl výkon základní vojenské služby v době od 1. 11. 1956 do 31. 1. 1959 v rozsahu 822 dnů hodnocen v I. AA pracovní kategorii. Tomuto požadavku stěžovatele nelze vyhovět.

Podle § 21 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., má občan nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku aspoň

- a) 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a) nebo nejméně 10 roků v takovém zaměstnání v uranových dolech
- b) 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b), jestliže byl z tohoto zaměstnání převeden nebo uvolněn z důvodu uvedených v § 12 odst. 3 písm. d) a e),
- c) 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 20 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h).
- d) 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 20 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 1 písm. b) – h)
- e) 60 let.

Podle § 14 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., do I. pracovní kategorie jsou zařazena zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů, a to a) zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, b) ostatní zaměstnání v hornictví vykonávaná pod zemí v hlubinných dolech, c) zaměstnání pod zemí při provádění podzemních staveb hornickým způsobem, d) zaměstnání členů leteckých posádek a pracovníků soustavně činných v letadle za letu, e) zaměstnání členů posádek námořních lodí, f) zaměstnání, v nichž se vykonávají zvláště těžké a zdraví škodlivé práce v hutích nebo v těžkých chemických provozech, g) zaměstnání kesonářů a potápěčů, h) zaměstnání vykonávaná v prostředí ohroženém ve významné míře ionizujícím zářením při úpravě a konečném zpracování radioaktivních surovin, v jaderných elektrárnách a při obsluze cyklotronu a výzkumného reaktoru; [a další zaměstnání uvedená pod písm. i) – l)]. Podle § 18 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., v jeho znění do 31. 5. 1993, jako doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se započítává doba výkonu práce podle popisu pracovní činnosti zaměstnání uvedeného v příslušném rezortním seznamu zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení.

Podle § 18 odst. 2 téhož zákona jako doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se započítávají též a) náhradní doby s výjimkou doby nezaměstnanosti, b) doby stanovené Nařízením vlády Československé socialistické republiky (nařízení vlády 117/1988 Sb. pozn. NSS), pokud jsou obklopeny dobou výkonu práce uvedenou v odst. 1.

Podle § 18 odst. 3 téhož zákona jako doba zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 2 písm. a) se započítává za podmínky stanovené v odst. 2 z náhradních dob jen doba, po kterou měl občan nárok na nemocenské nebo podporu při ošetřování člena rodiny; jestliže bylo zaměstnání přerušeno jinými náhradními dobami, započítávají se tyto doby jako doba zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 2 písm. b).

Z výše uvedeného tedy plyne, že splňoval-li občan podmínku soustavného a v průběhu kalendářního měsíce převážného výkonu prací uvedených v rezortním seznamu vydaném příslušným ústředním orgánem podle popisu práce uvedeného v tomto resortním seznamu, hodnotí se mu tato doba v I. nebo II. pracovní kategorii a organizace jí takto vykazovala na evidenčním listu důchodového zabezpečení v rubrice „počet započtených dnů“ označené kódovými čísly 673 – 677 a římskými číslicemi II. a I. Jako doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se pracujícím podle § 18 odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení a § 5 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. započítávala bez dalších podmínek doba výkonu práce podle popisu pracovní činnosti zaměstnání uvedeného v příslušném rezortním seznamu, a dále jestliže byla obklopena touto dobou i náhradní doba, s výjimkou doby nezaměstnanosti, a další doby uvedené v nařízení vlády č. 117/1988 Sb.

Obklopeností započítatelných dob dobou zaměstnání (výkonu prací) zařazeného do I. (II.) pracovní kategorie se rozuměla skutečnost, že započítatelné době bezprostředně předchází a na ni bezprostředně navazuje doba zaměstnání (výkon práce) zařazeného do preferované pracovní kategorie. Stejně se posuzovaly případy, kdy na dobu zaměstnání (výkon práce) zařazeného do I. (II.) pracovní kategorie bezprostředně navazuje postupně více započítatelných dob a poté znovu doba zaměstnání (výkon práce) zařazeného I. (II.) pracovní kategorie. Podmínka obklopenosti započítatelných dob dobou zaměstnání v preferované pracovní kategorii se považovala za splněnou také, jestliže občan za trvání započítatelné doby, navazující na dobu zaměstnání (výkon práce) zařazeného do I. (II.) pracovní kategorie, vznikl nárok na starobní, invalidní nebo částečný invalidní důchod. V ostatních případech, nebyla-li splněna podmínka obklopenosti výše uvedených dob dobami zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie (tyto doby buď na doby zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie vůbec nenavazovaly nebo jim nepředcházely, nebo jim jen předcházely a nebo na něj jen navazovaly) posuzovaly se výše uvedené započítatelné doby jako doby zaměstnání III. pracovní kategorie.

Zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví, která se vykonávala pod zemí v hlubinných dolech, se od 1. 7. 1982 nařízením vlády č. 73/1982 Sb. rozdělila do dvou skupin, na které se váže v důchodovém zabezpečení rozdílný rozsah zvýhodnění. Jde o – zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech [§ 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., tzv. I. AA pracovní kategorie] – ostatní zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví vykonávaná pod zemí v hlubinných dolech [§ 14 odst. 2 písm. b) zákona o sociálním zabezpečení tzv. I. A pracovní kategorie].

Pokud jde o započítávání náhradních dob a některých dalších dob, kdy pracovník zaměstnání I. AA pracovní kategorie fakticky nevykonával, pak platilo, že z náhradních dob se započítávala jako doba zaměstnání I. AA pracovní kategorie pouze doba, po kterou měl občan nárok na nemocenské nebo podporu při ošetřování člena rodiny; ostatní náhradní doby se při splnění podmínky obklopenosti dobou zaměstnání I. AA pracovní kategorie

započítávaly jen jako doby zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. – I. A pracovní kategorie. Další započitatelné doby, které se započítávaly při splnění podmínky obklopenosti jako doby I. AA pracovní kategorie [tedy jako doby zaměstnání I. pracovní kategorie se stálým pracovištěm pod zemí hlubinných dolů podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb.], jsou doby uvedené v § 5 a 6 nařízení vlády č. 117/1988 Sb.

V posuzované věci se stěžovatel dovolává v kasační stížnosti toho, aby mu byl výkon základní vojenské služby obklopený zaměstnáním I. AA pracovní kategorie, zhodnocen rovněž jako doba zaměstnání I. AA pracovní kategorie.

S tímto názorem stěžovatele nelze souhlasit. Doba služby v Československých ozbrojených silách patřila podle zákona č. 100/1988 Sb. mezi náhradní doby uvedené v § 9 odst. 1 [§ 9 odst. 1 písm. a)]. Tuto náhradní dobu však nelze zaměňovat s náhradní dobou uvedenou v § 9 odst. 1 písm. f) téhož zákona – tedy dobou, po kterou měl občan nárok na nemocenské nebo podporu při ošetřování členy rodiny. Přitom z ustanovení § 18 odst. 3 zákona č. 100/1988 Sb. je zcela jednoznačné, že jako doba zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. – tedy zaměstnání I. AA pracovní kategorie, se z náhradních dob započítávala pouze doba, po kterou měl občan nárok na nemocenské nebo podporu při ošetřování člena rodiny. Jiné náhradní doby, tedy i doba výkonu základní vojenské služby, se započítávala jako doba zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., tedy jako doba I. A pracovní kategorie.

Se zřetelem k výše uvedenému je třeba dospět k závěru, že stěžovateli je možno v I. AA pracovní kategorii hodnotit pouze dobu v rozsahu 4666 dnů, což je 12 let a 286 dnů. Stěžovatel tedy podmínku uvedenou v § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. nespĺňuje. Stěžovatel se však zřejmě (byť to výslovně neuvádí), dovolává ustanovení § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., podle něhož má občan nárok na starobní důchod v 55 letech i tehdy, byl-li zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b), jestliže byl z tohoto zaměstnání převeden nebo uvolněn z důvodů uvedených v § 12 odst. 3 písm. d) a e).

Podle § 12 odst. 3 bylo rozhodným obdobím 10 let po sobě následujících kalendářních roků před rokem d) ve kterém byl občan uvolněn v souvislosti s prováděním racionalizačních a organizačních opatření uvedených v prováděcím předpisu, pokud občan požádal, aby bylo přihlédnuto k tomuto rozhodnému období, nebo e) ve kterém byl občan převeden nebo uvolněn ze zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 2 písm. a) a b) proto, že pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu trvalou způsobilost konat dále dosavadní práci nebo ji nesměl konat pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí a nebo pro dosažení nejvyšší přípustné expozice, pokud občan požádal, aby bylo přihlédnuto k tomuto rozhodnému období.

Stěžovatel nově v kasační stížnosti uvádí, že příčinou skončení zaměstnání na Dole Hlubina byla skutečnost, že na tomto dole došlo k výbuchu metanu a tento důl byl uzavřen. V této souvislosti odkazoval na potvrzení ze dne 18. 9. 1967, které měla žalovaná k dispozici od počátku řízení a měla z něho vycházet.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že v dávkovém spise ani v soudních spisech se stěžovatelem blíže neidentifikované potvrzení ze dne 18. 9. 1967 nenachází. Pokud jde o potvrzení ze staršího data, nachází se v dávkovém spise potvrzení Jáchymovských dolů ze dne 18. 1. 1962, podle něhož odpovídá tato organizace na dotaz týkající se možnosti nastoupení u tohoto závodu a sděluje, že to bohužel není možné, neboť nepřijímají nové

zaměstnanec. Doly v Horním Slavkově jsou v likvidaci a stav zaměstnanců se neustále snižuje. V obsahu spisu Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 43 Cad 77/2005 se nachází potvrzení ze dne 21. 3. 2006 OKD a.s., v němž je uvedeno, že na Dole Hlubina pracoval stěžovatel od 6. 2. 1959 do 17. 9. 1967 – 8 roků a 224 dny. V podání založeném na č. l. 21 tohoto spisu, ze dne 9. 5. 2006, žalobce uvedl, že „po vyučení jsem nastoupil u Jáchymovských dolů, národní podnik, kde jsem podepsal 10ti letou pracovní smlouvu, která mi zaručovala prominutí vojenské služby. V důsledku zhoršené politické situace (maďarské události) jsem byl však narychlo povolán k pobraniční strážní na Šumavě s tím, že se mi tato doba započítává do odpracovaných let ve stejné pracovní kategorii. Po návratu z vojny na pracoviště mi bylo oznámeno, že se k prvnímu březnu 1959 zastavuje těžba uranu na dobývacím prostoru Horní Slavkov u Karlových Varů. Z tohoto důvodu byl se mnou ukončen pracovní poměr dne 1. 2. 1959. Nestalo se tak na moji vlastní žádost, jak uvádí v dopise nástupnický státní podnik DIAMO. Vrátilo se nás tehdy více a proto na nás již čekali zástupci OKR a odvezli nás do Ostravy. Zde jsem byl zařazen na Důl Hlubina, kde v následujícím roce došlo na mém pracovišti v úseku Flora k výbuchu, při kterém zemřelo 54 mých kamarádů. Přes velký exodus po této události jsem pracoval v podzemí až do podzimu roku 1967.“

Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že podle potvrzení DIAMO st. podnik ze dne 17. 3. 2006 založeného na č. l. 13 spisu sp. zn. 43 Cad 77/2005 pracoval žalobce na uranu v době od 1. 7. 1954 do 29. 10. 1956, kdy nastoupil základní vojenskou službu. Pracovní poměr byl ukončen dodatečně na jeho vlastní žádost dne 1. 2. 1959 po skončení vojenské služby.

Aniž by tedy Nejvyšší správní soud hodlal zpochybňovat tvrzení žalobce, z dosud provedených důkazů vyplývá, že jak zaměstnání v hlubinných dolech na uranu v roce 1959, tak i zaměstnání na Dole Hlubina v roce 1967 žalobce neukončil z důvodu uvedených v § 12 odst. 3 písm. d) a e) zákona č. 100/1988 Sb. Jestliže k výbuchu na Dole Hlubina došlo podle podání žalobce ze dne 9. 5. 2006 v roce 1960 a on ukončil pracovní poměr u tohoto zaměstnavatele poměr dne 17. 9. 1967, pak zřejmě nebyl výbuch na tomto dole důvodem ke skončení pracovního poměru postupem uvedeným v § 12 odst. 3 písm. d) a e) zákona č. 100/1988 Sb.

Stěžovatel sice v kasační stížnosti poukazuje na to, že dosud nebylo přihlédnuto k potvrzení o zaměstnání od OKD a.s. ze dne 20. 12. 2007, avšak takové potvrzení se ve spise nenachází. Ostatně jak již bylo výše uvedeno, toto potvrzení neměl (ani nemohl mít k dispozici) Krajský soud v Ostravě, který o věci rozhodl dne 5. 12. 2007, a i kdyby bylo k dispozici, nemohl by k němu Nejvyšší správní soud přihlédnout z důvodu uvedených v § 109 odst. 4 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že na základě provedeného dokazování v průběhu tohoto přezkumného soudního řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatel splňoval podmínky uvedené v § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., když podmínky uvedené v písm. a), c) a d) tohoto ustanovení nepřicházejí u stěžovatele v úvahu.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že zákon č. 235/1992 Sb. uvádí v ustanovení § 174 snížení věkových hranic u občanů vykonávajících zaměstnání v I. a II. pracovní kategorii, avšak podmínkou pro aplikaci tohoto ustanovení byla skutečnost, že zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie trvalo ke dni 31. 12. 1992. Na posuzovanou věc se pak nevztahuje ani nařízení vlády č. 557/1990 Sb. o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům, ale postupu tohoto předpisu se stěžovatel ani nedovolával. Je-li však stěžovatel přesvědčen, že splňuje podmínky pro vznik nároku na starobní důchod při dosažení věku 55 let a tuto skutečnost může prokázat, má nepochybně možnost kdykoliv o takovou dávku důchodového pojištění požádat znovu.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že námitky uvedené v kasační stížnosti stěžovatele nejsou důvodné, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel nebyl s kasační stížností úspěšný a žalované právo na náhradu nákladů ze zákona nevzniklo (§ 60 odst. 1, 2 a § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu